

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za oszaśnienie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 15 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pięcioletni jednozłotowy na P kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Reklamości nadawanych redakcja nie zwiera.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pasań Maryi-Nr. 38. — Telefona Nr. 5

Odpowiedź Wilsona.

Waszyngton, 9 października. Sekretarz stanu wręczył posłowi szwajcarskiemu następującą odpowiedź na notę niemiecką: Departament stanu, 8-go października 1918.

Szanowny Panie!
Mam honor potwierdzić w imieniu prezydenta odbiór noty pańskiej z dnia 6 października, która zawierała w sobie oświadczenie rządu niemieckiego do prezydenta i jestem przez prezydenta upoważniony prosić Pana o złożenie niemieckiemu kanclerzowi następującego oświadczenia:

Zanim odpowiem na prośbę cesarskiego niemieckiego rządu i nim przeto udzieli tej odpowiedzi tak prosto i jasno, jak te ważne interesy, które są w niej zawarte tego wymagają, uważa prezydent Stanów Zjednoczonych za konieczne, upewnić się co do ścisłego sensu noty kanclerza.

Czy kanclerz Rzeszy sądzi, że cesarski rząd niemiecki przyjmuje warunki, jakie prezydent wyłożył w swoim orędziu do kongresu St. Zjednoczonych z dnia 8 stycznia i w następnych orędziach i czy jego celem przy nawiązaniu dyskusji będzie to tylko, aby się porozumieć co do zastosowania szczegółów w praktyce.

Prezydent Stanów Zjednoczonych uważa za swój obowiązek wyjaśnić, że w sprawie propozycji zawieszenia broni nie czuje się uprawnionym do zaproponowania rządowi, z którym Stany Zjednoczone związały się

(associated) przeciwko mocarstwom centralnym, zawieszenia broni tak długo, dopóki wojska tych mocarstw przebywają na ich terytorjach.

Dobra wiara każdej dyskusji (the good faith of any discussion) zależy będzie wyłącznie od zgody mocarstw centralnych na natychmiastowe wycofanie wojsk swoich zezwąd, gdzie przebywają one na terytorjach okupowanych.

Prezydent przypuszcza, że posiada prawo do zadania tego pytania, czy kanclerz przemawia tylko w imieniu tych władz państwowych (constituted authorities of the empire), które dotychczas prowadziły wojnę. Odpowiedź na to pytanie z każdego punktu widzenia, uważa on za niezmiernie ważną.

Zechce pan przyjąć ponowne zapewnienia mego wysokiego szacunku.
Robert Lansing.

Do powyższego Biuro Telegraficzne dodaje: Niema jeszcze urzędowego tekstu odpowiedzi prezydenta Wilsona. Drobiazgowo zbadanie tekstu nie jest jeszcze możliwe. W każdym razie z tekstu widać, że potrzebne będą dalsze wyjaśnienia ze strony rządu niemieckiego. Wymaga to treskliwego rozważenia.

Odpowiedź na końcowe zapytanie prezydenta dał już prezydent parlamentu Fehrenbach w mowie swej z dnia 5-go b. m., który w imieniu narodu i parlamentu oświadczył, że parlament propozycję pokojową sankcjonuje i uważa ją za swoją.

Dzielił on ponownie, jak stwierdzają znalezione rozkazy do przedarcia się przez nasz front.

Tylko po obu stronach St. Etienne nieprzyjaciel wtargnął w linie nasze.

Podjęty w godzinach popołudniowych kontratak odrzucił przeciwnika z powrotem. Na pozostałym froncie ataki nieprzyjaciela rozbiły się zupełnie. Lokalne miejsca włamania zostały w kontrataku zlikwidowane.

Częściowo natarcia nad Aisne i bardzo gwałtowne ataki amerykański na wschodnim krańcu lasu Argońskiego i w dolinie Aire zostały odparte.

Na zachodnim brzegu Mozy nieprzyjaciel atakował po silnym ogniu artyleryjskim pomiędzy Brabant a Ornes. Nieprzyjaciel, który wtargnął do lasu Consenvoye, został tam powstrzymany.

Na pozostałym froncie — odparliśmy go przed naszymi liniami.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

Groźba pod adresem Turcji.

Wódz naczelny sił koalicji w Salonikach, gen. Franchet d'Estrees wygłosił do żołnierzy mowę pełną groźb pod adresem Turcji.

Rzekład armii bułgarskiej.

Bern, 9 | 10. — „Fenille” donosi z rzekomo dobrze poinformowanego źródła:

Zerwanie Bułgarii z państwami centralnymi było już w lipcu rzeczą nieuniknioną, gdyż rozmaite pułki bułgarskie wprowadziły rady pułkowe, które kontrolowały komendantów.

Podobno Francuzi wiedzieli o tem, że dwie dywizje; odmówiła brania udziału w

dalszym poehedzie. Wierność tych pułków doprowadziła do odwrotu całej armii. Informacje te potwierdzają, że ex-car Ferdynand zaproponował rozejm w obawie przed rewolucją jego własnej armii.

Głównodowodzący armją koalicji na Bałkanach generał Franchet d'Esperey uda się do Sofii, ażeby osobiście przypilnować wypełnienia przez rząd bułgarski postanowienia rozejmu.

Zaprzeczenie.

Urządowo. Berlin, 9 | 10. Doniesienie amsterdamskiego korespondenta dziennika „Des Nouvelles”, jakoby Niemcy pędzali miasta Roulers, Thourout, Ardoye i Lichtervelde jest najzupełniej bezpodstawne.

Chwila bieżąca.

— Hr. Benikier odbył w niedzielę konferencję z sekretarzem stanu do spraw zagranicznych dr. Solfem.

— Na skutek nieustannego ostrzeżliwania z działań angielskich miasto Douai ptonie.

— „Neue Zuercher Nachrichten” donoszą, że Ojciec święty uczył wszystko ażeby propozycje pokojowe państw centralnych nie spotkały się z odmową.

— Kanclerz Rzeszy przyjął pełnomocnika bułgarskiego, dr. Nikiforowa, a następnie posła holenderskiego bar. Geverssa, oraz posła duńskiego, hr. Moltke'go.

— Byli ministrowie wojny Guczkow, oraz wpływowi członkowie partji październikowców Kiskile, zostali straceni.

— W Berlinie i okolicy zaszły liężne nowe wypadki choroby hiszpańskiej, która jednak dotąd nie ma charakteru epidemii.

— W dniu 4-ym b. m. zrana w składach granatów pod Morganem, w stanie New Jersey, nastąpił wybuch; większości pracowników udało się zbiec, jednakże wielu się nie doliczoneo.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Prasa francuska o nocie pokojowej.

Większość dzienników francuskich stoi na stanowisku, że propozycja zawieszenia broni jest nie do przyjęcia, gdyż państwa centralne nie przyjmują bezwarunkowo propozycji Wilsona, lecz uważają je jedynie za podstawę dyskusji.

Propozycje Wilsona dopiero wtedy będą przyjęte przez państwa centralne, jeżeli państwa te oświadczą jeszcze przed rozpoczęciem rokowań że opuszczają okupowane przez się terytoria, nie wyłączając Alzacji i Lotaryngii.

„Temps” polemizuje z księciem-kancelerzem i przeciwstawia jego wynurszeniom zasady Wilsona.

Nowy kanclerz — pisze „Temps” — daremnie usiłuje znaleźć różne wybiegi: Niemcom nie można wierzyć. Zatrzymując narazie okupowane terytoria i Alzacji i Lotaryngię, staraliby się czynić z nich zastaw. Rozumiemy — pisze dalej wspomniany dziennik — że niemiecki sztab generalny akceptował politykę księ-

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 9 października 1918 r.:

Zachodni teren walk.

Pomiędzy Cambrais a St. Quentin walka rozgorzała na nowo.

Anglicy w połączeniu z francuzami i amerykańskimi przy użyciu olbrzymich mas artylerji, oraz wozów pancernych i eskadr lotniczych zaatakowali front nasz od Cambrai aż do St. Quentin.

Na północnym skrzydle natarcia atak przeciwnika był około południa po zajęciu walce na zachód od drogi, prowadzącej z Cambrai w kierunku Bohain, złamany.

W godzinach wieczornych rozchwiała się tu ponownie ataki nieprzyjaciela.

Po obu stronach drogi rzymskiej, prowadzącej w kierunku Le Cateau udało się przeciwnikowi głębsze włamanie w linie nasze.

Odparliśmy jego natarcie na linii Wallincourt—Ellincourt i na zachód od Bohain.

Na południowym skrzydle natarcia mogła przeciwnik niewiele tylko zyskać na terenie.

Wojska, walczące na południe od Montbrehain, odparły wszystkie ataki nieprzyjaciela na swych czołowych pozycjach piechoty.

Zagrożone przez włamanie się w środek frontu bojowego w skrzydle swoim musiały pod wieczór skrzydło to cofnąć na zachodni krańiec Fresnoy le Grand.

W Szpanji francuzi i amerykańskie podjęli na nowe ataki swoje powiadły Saippe a na zachód od Aisne z użyciem wielkich sił.

cia Maksymiljana, lecz nowy kanclerz wraz z swoimi dwoma adjutantami Ludendorffem i Scheidemannem nie powinien sądzić, że Wilson będzie na tyle naiwny.

Zmiana konstytucji Rzeszy niemieckiej.

Berlin 9/10. Na dzisiejszem posiedzeniu rady związkowej przyjęto projekt prawa o zmianie konstytucji Rzeszy oraz ustawy tyczącej się zastępstwa kanclerza Rzeszy z dnia 17 marca 1878 r.

Postawa Anglii.

Sądząc z dzienników porannych, odpowiedź koalycji na propozycję niemiecką w sprawie zawieszenia broni należy uważać za negatywną.

„Daily Chronicle” pisze: Dopóki pewni jesteśmy naszej siły i możemy zmusić do przyjęcia warunków pokoju, winniśmy prowadzić wojnę w dalszym ciągu, powiększając tę siłę przez obecną metodę naszą pod kierunkiem Focha.

„Daily Express”: Propozycja pokojowa jest intrygą pokojową, która się nie udała, gdyż nikt nie wierzy temu, co mówią Niemcy.

Co mówią Anglicy.

Biuro Reutersa dowiaduje się, że w kołach dobrze poinformowanych, po starannem zbadaniu mowy kanclerza i noty Niemiec do Wilsona, w sposób następujący komentują oba te fakty:

Powszechnie, zdaje się, zgadzają się z tem, że nowy kanclerz może zupełnie słusznie powoływać się na swoje liberalne poglądy.

Trzeba atoli jeszcze zczekać, czy wpływ wypadków wojennych stał się dostateczny, aby przekonać masy narodu niemieckiego do trwałego kroczenia po drodze liberalizmu.

Nawrócenie się Niemiec do idei liberalnych, ujawnione w szczególności pomiędzy mową parlamentarną księcia Maksymiljana badeńskiego a niedawnymi wyurzeniami pana von Payer'a, stało się tak nagłe, że należy zająć się, czy będzie ono trwałe.

Tak samo jak z Bułgarią.

„Daily Mail” pisze: Mamy zamiar postąpić z Prusami i Austrią zupełnie tak samo, jak z Bułgarią. Jeżeli naród niemiecki jest szczerym i pragnie wiedzieć, jakich gwarancji możemy, to możemy je ująć w trzech wyrazach: Bezwarunkowe poddanie się.

„Daily Express” pisze: Ludy koalycji pragną poważnie pokoju — i poważną odpowiedzialnością jest doradzać odrzucenie propozycji. Udzielenie jednak odpowiedzi na propozycję, które obłożone są na to, ażeby koalicję pozbawić zwycięstwa, o które walczyła, byłoby jeszcze większą odpowiedzialnością. Nagłe nawrócenie się przyjęte musi być zawsze z nieufnością. Ludy odbywają drogę od XV do XX-go stulecia nie w ciągu kilku tygodni.

Niemcy austriaccy o przyszłym pokoju.

Wczorajsze zebranie plenarne niemieckiego Zjazdu narodowego Austrii, w którym udział wzięli przedstawiciele ludności niemieckiej wszystkich krajów koronnych, jak też liczni posłowie do parlamentu pod przewodnictwem prezydenta Grossa, oraz liczni członkowie Izby Panów uchwalili jednogłośnie wydać odezwę do narodu niemieckiego, witającą przyszły pokój, jako koniec bezmiernych ofiar, oraz jako obietnicę lepszej przyszłości pod warunkiem, że pokój ten pozostawi nie naruszonymi warunki narodowe życia Niemców w Austrii.

Z Bułgarij.

Malinow rozpoczął rokowania wstępne w sprawie reorganizacji gabinetu. Koalicja złożyła sobie, aby w skład gabinetu wchodziło dwóch demokratów, a mianowicie Malinow i Łapezew, trzech członków stronnictwa „narodników”, jeden agraryjusz, jeden socjal-demokrata, jeden radykalny socjal-demokrata i generał Łukow, były do-

wódca drugiej armii, który był członkiem komisji, która jeździła do Salonik pod przewodnictwem Łapezewa.

Ze stronnictwo „narodników” ma być najsilniej reprezentowane, jakkolwiek mają oni w Sobranju zaledwie 10 miejsc, temaczy się tem, że uchodzą oni za partię najbardziej nieprzyjazną dla państw centralnych. Ponadto nad zarządzeniami młodego gabinetu rozciągnięta będzie surowa kontrola ze strony koalicyjnej komisji kontrolującej, której francuzi i angielscy członkowie już przybyli do Sofii.

Nowy król Bułgarij.

Obecny król Bułgarij Borys, urodził się w Sofii w styczniu roku 1894, ma więc niespełna lat 24.

Król Borys jest spokrewniony z domem cesarskim austriackim, przez matkę swą, która jest starszą siostrą cesarowej Zyty. Wykształcenie wojskowe pobierał na dworach niemieckich. W przeciwieństwie do swoich rodziców wychowany jest w wierze prawosławnej.

Król Borys jest dotąd niezonały. W ostatnich czasach krążyły pogłoski o zamierzonym małżeństwie króla z księżniczką austriacką.

Zamach w Belgradzie.

Wiedeńskie c. i k. Biuro korespondencyjne donosi: Wczoraszem dnia 3-go b. m. dokonano zamachu na wojskowego gen-gubernatora bar. v. Rhemena. 25-letnia mieszkanka Belgradu Lepsosawa Bosinovic, chciała złożyć gen-gubernatorowi podanie przed jego pałacem, przyczem miała w ręku nabitą rewolwer. Dzięki przytomności umysłu adjutanta osobistego gen-gubernatora rotmistrza Lalochewitza, rewolwer ten został jej odebrany przed uczynieniem z niego użytku, zaś sprawczyni niedoszłego zamachu oddana została w ręce pelieji wojskowej.

Odpowiedź do narodów.

Z Genewy donoszą do „Neus frie Presse”, że wedle pism paryskich koalicja wstąpi zę zbiorową odpowiedź, atoli wystosowaną nie do rządów, lecz do narodów, zamieszkałych w państwach centralnych.

Odpowiedź zawierać będzie warunki, pod jakimi pokój mógłby przyjść do skutku.

W „Nowej Gazecie” czytamy w artykule p. t. „Wobec ludowego rządu Niemiec”:

Z zyczliwością i uznaniem witamy oświadczenie kanclerza, iż okupowane kraje same zdecydowały o swym losie, iż zdecydowały o tem przedstawicielstwa, wybrane na szerokich podstawach — podezas, gdy dotąd usiłowano te sprawy załatwić drogą konszachtów tajnych.

Bez względu na to, jaką będzie odpowiedź koalycji, demokracja polska, lud polski, ma prawo domagać się, aby w stosunku do niego rząd ks. Maksymiljana, Scheidemana i Erzbergera wykonał punkty swego programu. Aby spełnić zapowiedzi.

Z całą też siłą zwracamy się do tego rządu z wezwaniem:

Cofnijcie waszą przemoc z Polski. Usuniecie z niej ten stary system, któryście u siebie znieśli. Nie przeszkażajcie ludowi polskiemu, aby już teraz, odrazu, tu, u siebie, na własnej ziemi rządził.

Zabierzcie waszą okupację. Uczynić to jest waszym obowiązkiem, was, co zwywaicie do pokoju. Póki tego nie uczynicie, głos wasz nie będzie miał siły.

Jeżeli słowa wasze są szczerze w co my, pozbawieni szowinizmu, gotowi jesteśmy uwierzyć, w takim razie dajcie tego dowód. Wzywając do pokoju, dajcie jego przykład — uczynicie pokój z Polską”.

Dymisja

p. Kucharzewskiego.

Wydział prasowy prezydium Rady ministrów komunikuje, iż prezydent ministrów p. J. Kucharzewski złożył w dniu wczorajszym Radzie regencyjnej pismo treści następującej:

Do Najdostojniejszej Rady Regencyjnej.

Mam zaszczyt prosić Najdostoj-

niejszą Radę Regencyjną o niezwłoczne zwolnienie mnie ze stanowiska prezydenta ministrów i o jednoczesne zwolnienie mnie od misji tworzenia nowego gabinetu.

Obserwując pismo z motywami mojej rezygnacji przedstawił mi niebawem; tymczasem, nie chcąc, aby z mojej przyczyny nastąpiła jakkolwiek zwłoka w tworzeniu nowego gabinetu, pośpieszłam złożyć to podanie, nadmienając, iż zawarte w niem postanowienie jest nieodwołalne.

(—) Jan Kucharzewski.

Warszawa, dn. 9 października 1918 r.

Zasluguje na uwagę fakt, że dymisja nastąpiła w 24 godziny po nominacji.

Polacy amerykańscy na froncie czesko-słowackim.

Według doniesień z Władawostoku w tygodniu ubiegłym przybyli tam czesci i polacy amerykańscy, którzy natychmiast przez Irkuck wystąpi, zostali na front czesko-słowacki w okolicy Penzy.

Polaki uniwersytet powszechny w Kijowie.

Polaki uniwersytet powszechny w Kijowie wznowia w r. b. szkolnym działalność swoją w znacznym rozszerzonym zakresie. Oprócz przyrody zorganizowane zostały wydziały technologiczny, humanistyczny i medycyny społecznej.

Polacy w Argentynie.

Z chwilą wybuchu wojny, polacy rodem z Galicji lub Poznańskiego, którzy pracowali w różnych przedsiębiorstwach angielskich, francuskich lub belgijskich w Argentynie zostali wydaleny z fabryk, jako obywatele państw wrogich. Nie pomogli żadne wyjaśnienia, że są polakami a nie austriakami lub niemcami. Wobec takiego stanu rzeczy udał się prezes „Towarzystwa Polskiego w Buenos Aires, p. Gustaw Jasiński, do konsula francuskiego, belgijskiego i angielskiego, prosząc o pozwolenie przyjmowania polaków do fabryk należących do obywateli owych krajów. Konsulowie francuski i belgijski zaraz zgodzili się na zrobioną propozycję, lecz angielski, mimo całej swej sympatii osobistej zawiadomił p. Jasińskiego, że nie posiada odpowiednich instrukcji od swego rządu. „Towarzystwo Polskie”, nie mając wpływu u rządu angielskiego, weszło w stosunki z towarzystwami polskimi w Londynie i obecnie czynione są starania, aby rząd angielski wyraził swemu konsulowi w Buenos-Aires przychylny względem Polaków instrukcje.

Jubileusz ks. arcybiskupa Hryniewieckiego.

We Lwowie odbyło się uroczyste wręczenie medalu pamiątkowego, wybitego na cześć ks. arcybiskupa Hryniewieckiego, który w zeszłym roku obchodził jubileusz 50-lecia kapłaństwa. Czeigodny jubilat ma poza sobą męczeńską kartę nieustraszonej obrony wiary i polskości na Litwie. Wyniesiony na stolec biskupi w Wilnie w 1883 r., podjął nierówną walkę z uciskiem ówczesnego gubernatora, Kachanowa.

Skazany za opór na wygnanie — przeszedł bez goryczy i nieugięty w świadectwie spełnionej misji. Po sześciu latach zesłania uzyskał dzięki zabiegom Rzymu amnestję. Schyłek życia spędził we Lwowie, otoczony powszechną czcią i szacunkiem.

WRAŻENIA I UWAGI.

Na ostatniem posiedzeniu Rady m. stol. Warszawy między innymi sprawami przewodniczący odczytał wniosek nagły radn. Berensona treści następującej:

„Pisma donoszą, że w liczbie powracających do Warszawy rosną, zamieszkałych przed wojną w naszym mieście, znajdują się także i jednostki, które w okresie panowania rosyjskiego pastwili się nad najcięższym przejawem dążeń wolnościowych. Ostatniemi czasami przybył do Warszawy były szef żandarmerji, którego nawiąże jest ściśle związane z niezliczoną ilością wyroków śmierci.

Tego rodzaju zjawiska nie tylko oburzają, lecz i napawają słuszną obawą obywateli naszego miasta, wobec czego niżej pod-

pisani radni wnoszą, aby Rada Miejska uchwaliła raczyła wniosek treści następującej:

„Rada Miejska wzywa Magistrat, aby przeciwstawił się jak najenergiczniej pobytowi w Warszawie tych roszjan, których działalność jako wrogów Polski stała w związku ze zwalczaniem ruchu wolnościowego w Polsce”. Rada wniosek ten przyjęła jednomyślnie.

Jak wiadomo reemigracja carskich służbistów przybiera coraz większe rozmiary. Względna zyczliwość lub tolerancja obojętność Polaków względem dawnych gniebicielei zachęca do powrotu nawet żandarmerów. To też, uważamy, iż wzorem Warszawy powinny i miasta powojenne należało wydać odpowiednie przepisy, ograniczające napływ niepożądanych gości.

KRONIKA

Wielokrotnie poruszana na łamach naszego pisma sprawa bytu częstochowskich stróżów i zmiana ich warunków mieszkaniowych, znalazła, jak się zdawało, rozwiązanie z chwilą utworzenia Stowarzyszenia stróżów częstochowskich. Upięknienie jednak parę miesięcy od tego czasu a sprawa ta nie zaczyna jeszcze wchodzić na realne tory.

W Warszawie, która pierwsza poruszyła kwestję stróżowską, milicja poroziła obecnie właścicielom domów do wypielęgania szematy w sprawie zajmowanych mieszkań stróżów. Przeprowadzona za pośrednictwem pomienionych szematów ankietą ma na celu stwierdzenie ogólnego stanu sanitarnego mieszkań i wprowadzenie radykalnych zmian tam, gdzie zajdzie tego potrzeba.

Wartoby, aby podobną rzecz i w Częstochowie odnośnie władze przeprowadziły, rozwiązując ostatecznie kwestję mieszkań stróżów częstochowskich.

O uczestnictwie w obradach.

Naczelnik powiatu zawiadomił Zarząd miasta, iż zgadza się aby kandydaci na przyszłych radczników powiatu pp.: Świętochowski, Górski, Rogowski i Zórawski byli obecni na posiedzeniach kolegium Magistratu i Rady miejskiej.

Kursy bibliotekarskie. W dniach 28, 29 i 30 grudnia 1918 r. organizuje wydział oświaty pozaszkolnej ministerstwa WR i OP. trzyniodniowe kursy bibliotekarskie w Sosnowcu. Opracowaniem programu i skompletowaniem prelegentów zajął się Związek Bibliotekarzy Polskich. Program obejmuje przedpołudniowe godziny wykładowe i popołudniowe wskazówki praktyczne w miejscowych czytelniach i bibliotekach. Czesne za wysłuchanie kursu wynosi 6 marek. Nauczyciele i kierownicy bibliotek są od czesnego zwolnieni.

Zapisy przyjmuje kancelaria inspektora szkolnego okręgowego.

Ze Stow. właścicieli nieruchomości. Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości w Częstochowie rozwija się pomyślnie. Członków obecnie liczy około 300. Sądźmy, że właściciele domów chrześcijanie ze względu na własną korzyść powinni jaknajliczniej zapisywać się do Stowarzyszenia.

Sprawozdanie z zabawy urządzonej na rzecz T-wa Opieki nad Bezdomnymi Dziećmi.

	Przychód	Mk.	Kor.	Rb.
Bilety wejściowe	225.—	—	—	—
Loterja fantowa	1566.50	—	—	—
Otiary zamiast fantów	499.—	1.—	—	—
Confetti	576.90	30.—	7.22	—
Konkurs piękności i kwiaty	78.45	—	1.—	—
Poczta	102.—	—	—	—
Zabawy skautowskie	26.50	—	—	—
Bufet	403.50	—	—	—
Razem	3777.85	23.—	8.22	—

Rozchód Marek

Papier na bilety i ogłoszenia, karty pocztowe, szpilki, bawelna i nici	112.78
pluskiewiki, serwetki itp.	436.—
Confetti i torebrki papierowe	—
Strazy Ogniowej za utrzymanie porządku przy loterji i bufecie, stróżom parkowym, pomocy przy kontroli biletów, Strazy przy ogrodzeniu parku, pomocy przy zwózce i odwozce mebli, oraz wszelkiej pomocy przy urządzeniu zabawy	205.—
Orkiestra Strazy Ogniowej	120.—
Monterom za założenie światła	50.—
Jabka, mleko i inne do bufetu	74.80
Wyatępy skautów i wydatki przytem	51.20
Razem	1049.70
Czysty zysk mk. 2728.15 kor. 23.— rb. 8.22	

W sobotę dn. 12 Października jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

STANISŁAWA JEŁOWICKIEGO

Odprawione zostanie o godz. 8-iej rano w kościele św. Barbary nabożeństwo żałobne, na które zapraszają życzliwych pamięci zmarłego.

Żona i brat.

Ostrzeżenie.

Mieczysław Weber
Fabryka cukrów
ulica Panny Marii 16 23

Ponieważ pojawiły się opakowania do Irysów ładujące podobne do moich, zatem upraszam o zwrócenie uwagi Szanownym moim odbiorcom na firmę i znak ochronny

szy się do Brata poprosili go aby wyszedł z nimi na podwórce, gdyż mają do niego pilny interes.

Gdy B. podejrzewając coś złego, chciał udać się do drugiego pokoju po rewolwer, nieznajomi strzelili doń, zabijając go na miejscu, poczem zbiegli. Dwaj współwynawcy zmarlieli w przerażeniu i dopiero po chwili wszczęli alarm.

Na trop zлочynców dotychczas nie na trafiono.

Kradzież. Z mieszkania dyrektora fabryki Peltzerów, Edwarda Röchtera, skradziono różne srebrne rzeczy dość znacznej wartości.

Z koncertu Józefa Sliwińskiego.

Od pewnego czasu koncerty nie ściągają już tak licznej publiczności, jak zwykle, a nawet koncert tak wyjątkowy jak ostatni, Józef Sliwiński jest pianistą w wielkim stylu, a znać to już z programu, w którym artysta unika rzeczy oszukanych, bo nawet utworów Chopinowskich. Nocturn op. 61 i Barcarolla op. 60 mało są znane, nieczęsto też grywanym jest polonez C-mol, z wyjątkiem Scherza cis-mol. O wszechstronności programu świadczy też sonata Beethovena z trzeciego okresu twórczości, najeżona trudnościami imitacyjnymi, obok niej zaś przepiękne obrazki poetyczne: trzy Intermezja-Brahmsa, utwory w stylu nowoczesnym a tak oryginalne na punkcie harmonji i świeżości tematów.

Józef Sliwiński niewątpliwie jest najpierwszym z pianistów polskich, jako autor klasycyzmu, a zarazem Liszta, Schumana, oraz utworów nowoczesnych. Kapryśne w rytmie, najczęściej synkopowanymi, utwory Schumana, a najeżone trudnościami technicznymi, kompozycje Liszta, jak „Legenda”, Rigoletto, parafraza, osnuta na motywach z tejże opery przez Liszta — Sliwiński wykonywa oryginalnie, a największe trudności techniczne są dla niego zabawką. Technika jego posunięta jest do najwyższych granic, posiada piękną i śpiewną pianję a zarazem, w razie potrzeby nie zbywa mu na sile tytanicznej.

Fortepian użyty do koncertu ton miał krótki — dlatego też dźwięki i akordy nie mogły mieć pożądanej miękkości i ciągłości, zwłaszcza przy niezbyt korzystnej akustyce teatru. b-mek

Wiadomości z okolic Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

Podziękowanie. Zarząd T-wa Op. nad Bezdomnymi Dziećmi składa serdeczne słowa podziękui wszystkim, którzy w jakibądź sposób przyczynili się do tego poważnego zasłuku, a w szczególności tym, którzy swoją pracą i ofiarami przyczynili się najwięcej do zorganizowania zabawy.

Jakkolwiek suma powyższa nie zaspokoi jeszcze najbardziej potrzebnych potrzeb zimo-wych naszych sierot, w każdym razie stanowi już pewien zasitek, który pozwoli zarządowi pomyśleć o jakim takim obuwii dla swych wychowanków.

Mito-nam przytem ze szczególnym uznaniem zaznaczyć pomoc, jaką okazali na zabawie skauci, przyczyniając się swojemi atrakcjami do przysporzenia funduszu kasie naszej. Piękny to czyn, kiedy młodzież już w zaraniu swego życia odczuwa niedolę maluczki i tak chętnie spieszy im z pomocą, to też w imieniu sierot naszych składamy tej dzielnej drużynie III oddziału z jej komendantem p. Poliszewskim na czele serdeczne „Bog zapłać.” „Czuwajcie!” druby nadal, niech wasza złoźna praca zatacza jak-najszersze kręgi i zbiera wszędzie słowa uznania i sympatii.

Na opał dla szkół. Magistrat akceptował podwyższenie pozycji opałowej dla szkół elementarnych do mk. 7041.50, czyli ze wzmlankowana pozycja budżetowa została podwyższona o 2401.50 mk.

Ważne dla studentów. Pp. akademicy, którzy pragną wyjechać do Warszawy we wtorek 15 bm., proszeni są o zgłoszenie się do kol. Kieszczyńskiego (ulica Panny Marii 32) lub do kol. Piszmana (ulica Panny Marii 19) w celu wspólnego wyjazdu.

O opał na zimę. Jak się dowiadujemy, instytucje publiczne i dobroczynne w szczególności zaś kuchnie ludowe, szpitale i biedna ludność, będą miały pierwszeństwo w zaopatrywaniu się w drzewo opałowe dostarczane przez zarząd cywilny.

Przybycie z Galicji. Do Częstochowy w tych dniach przybyła pewna liczba żydów z Galicji. Przybycie przyjechali w oryginalnych białych pończochach i długopojłych chałatach.

He zgubiono paszportów! W ciągu miesiąca września w pow. częstochowskim zgubiono 246 paszportów.

Srodek na „hiszpankę”. Na szerzącą się wszędzie influencję hiszpańską, która także nie omiada naszego niasta, został obecnie wynaleziony srodek. Oto, jak donosi „Dziennik Kijowski”, polskiemu lekarzowi d-rowi W. Karnasiewiczowi udało się wytworzyć serum przeciw „hiszpance”. Próby przeprowadzone dały pomyślny wynik.

Pasek-pęka. W „Kurjerze Warsz.” czytamy: Jak już donieśliśmy przedtem, ceny różnych towarów, starannie ukrywanych przez spekulantów, coraz bardziej spadają. Paki wychodzą z ukrycia w coraz większej liczbie. „Pasek” pęka.

Ludzie zasobni i przeczorni (nieraz nadmiernie przeczorni), czyniący w dużych ilościach zapasy na zimę, uczynią dobrze, jeżeli przez chwilowe powstrzymanie się od masowych zakupów nie będą przeciwdziałali obniżeniu się cen. Należy też zgóry uprzedzić tych, którzy łatwo poddają się nastrojowi, wytwarzanemu przez różne, niesprawdzone i nieprawdziwe pogłoski, aby wogóle nie czynili nadmiernych zakupów, przez co przyczynią się mogli do powiększenia ogólnie odczuwanego braku i powszechnej drożyzny.

Echa zbrodni w Ostrowach. O napadzie, dokonany we wtorek wieczorem w Ostrowach nadchodzą następujące szczegóły:

Icek Brat zajmował się handlem drzewnym, w fatalny dlań wieczór znajdował się wraz z dwoma innymi współwyznawcami w mieszkaniu, kończąc datowane rachunki. W tym czasie do domu B. podeszło 3 nieznanymi, z których jeden pozostał przed drzwiami, dwaj inni weszli do wnętrza i zwrócili-

złożyło się 27, a obecnie uczęszcza do tej uczelni 31 i z każdym dniem liczba się zwiększa.

Z kraju.

□ **Budżet Sosnowca**, uchwalony na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej miejskiej, przewiduje 479,996 marek wydatków, a tylko 186,674 mk. dochodów Sosnowiec posiada. przeszło 2 i pół miliona mk. długów: w T-wie Kredytowym pietrkowskim mk. 328 tysięcy w oddziale Banku handlowego rubli 1.150.000, pożyczka p. Katowic mk. 68.000, w Banku spółek zerbokowych w Poznaniu mk. 1.030.000. Miasto to jest właścicielem tylko jednej nieruchomości. Dochody miasta pochodzą z podatku od węgla z drogi do Miłowic 1000 mk., z rzeźni miejskiej mk. 8000, z oświetlenia elektrycznego 180.000 mk. z po-

datku latarnianego od właścicieli nieruchomości 110.000 mk. Podatki zaległe wyrażają się w sumie 200 tys. mk.

□ **Nagły spadek cen.** W piątek i sobotę nastąpił w Sosnowcu nagły spadek cen na niektóre artykuły żywnościowe; cena ps. herbaty spadła o 20 mk. na funcie. Różni spekulanci chodzą z próbkami tak zw. tóciwki, proponowali ceny o 30 do 40 proc. niższe.

□ **Z Będzina.** Liczba księgarń w Będzynie stale wzrasta. W ostatnim czasie otwarto 7 nowych księgarń, ogółem więc obecnie jest 10 księgarń, z których 9 żydowskich. Natomiast daje się ciągle odczuwać brak zakładu kąpielowego, co odbija się zwłaszcza na ludności hiełdejskiej, nie mogącej sobie pozwolić na urządzenie łazienek w domu.

Rozmaitości.

Zamknięcie szkół w Budapeszcie. Z Budapesztu donoszą: Miejska komisja sanitarna na posiedzeniu, zwołanem celem obmyślenia środków zwalczania szerzącej się epidemii influenzy hiszpańskiej, uchwaliła zarządzić dalsze zamknięcie wszystkich szkół na przeciąg dni 14.

Rejestracja psów. Komendant Kijowa wydał w wykonaniu rozporządzeń komendatury niemieckiej postanowienie obowiązujące, dokonania w ciągu 10 dni rejestracji wszystkich psów. Postanowienie wprowadza nadto dodatkową opłatę psów w wysokości 10 rb. od sztuki. Psy nieopłacone będą przez czyszciciela miasta usuwane.

Organizacja — to nasza siła

Teatr „**PARYSKI**” Ulica Panny Marji

Program od Piątku 11-go do Poniedziałku 14-go b. m. r. b. włącz.

TYLKO 4 DNI!

ZEMSTA UWIEDZIONEJ

Wielka tragedia życiowa w 5 dużych aktach ze słynnym duńskim artystą **Norbertym Danem** w roli głównej.

NAD PROGRAM: **ZŁOTY KAZIO** komiczne

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrykcją p. **Czesława Zaka**.
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

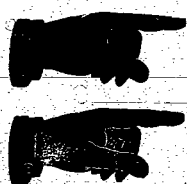
Dla dzieci wejście wzbronione.

Szczegóły w programach.
Bufet cukierniczy przy teatrze

Teatr „**ODEON**” ul. Panny Marji № 27.

Program od wtorku 8-go do piątku 11-go Października 1918 r.

SENSACJA! — Wybitne arcydzieło filmowe! SENSACJA!

POD MASKĄ

Wspaniały dramat sensacyjny w 6-ciu aktach. W roli głównej, ulubienica Publiczności, słynna **HENNY PORTEN**.
Niebywała wystawa! Wytworne toalety! Znakomity balet!

Anons: wkrót e głęboki dramat życiowy

„**Pamiętnik aptekarza**” ze słynną **Loretą Leux** w roli głównej.

Orkiestra pod kierunkiem członka Filharmonji Łódzkiej p. **RAFAŁA KANTORA**. — Bufet cukierniczy przy teatrze.
Dla młodzieży wejście wzbronione. — Szczegóły w afiszach i programach.

NAJNIEZAWODNIEJSZYM

środkiem na choroby płucne okazał się podług opinii lekarzy preparat **FAGOSOL**. Wszyscy więc piersiowe chorzy, płucno chorzy, astmatycy, kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zaflegmienie płuc powinni leczyć się **FAGOSOLEM**. **FAGOSOL** pomógł już tysiącom cierpiącym. Przy użyciu **FAGOSOLU** w krótkim już czasie ginie kaszel, wzmagają się apetyt i chory nabiera ciała. Wyczerpani i wycieńczeni chorzy płucni zatywiają **FAGOSOL** ze znakomitym skutkiem. 0338—
Do nabycia we wszystkich aptekach.

Stanisław Rumszewicz

adwokat przysięgły
w Częstochowie ul. Piękną 7.
(I. piętro front obok Sądu Pok. II Okr.
Przyjmuje od 2-jej do 5 po południu
z wyjątkiem niedziel i świąt.

Ofiary.

Dziś w piątek jako 11 rocznicę śmierci Męża mego Dr. Gracjana Pisarzewskiego składam na Sekcję Przeciwwzbraczą marek 15.
Sabina Pisarzewska kwit 282.

DOKTOR Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.
Choroby skórne weneryczne
i dróg moczowych.
Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu. 877—

DOKTOR Stefan Purski

przyjmuje codziennie od 9—11 i od 4—6 pp. Panie od 12—2
choroby skórne i weneryczne
Częstochowa ul. Piękną 5.
I-sze piętro. 754—

Z powodu

wyjazdu: meble, kwiaty, obrazy i rozmaite drobiazgi do sprzedania
Skłosa 22 2182—

Mięso

świeże końskie Mała 2
Fabryka Cukrów Mieczysława Webersa pod firmą Bonbons de Varsovie ul. P. Marji 29 poleca specjalnie lrysi

Mieszkania

po 2 pokoje z kuchnią zaraz do wynajęcia po 15-mk. miesięcznie Nowa 46 2181—

Meble

kredensy, stoły, krzesła, sofa, biurka, garnitur mebli, lustro, łóżka po cenach przystępnych poleca skład Mebli ul. P. Marji Nr. 12. 1082—

Do sprzedania dom piętrowy z ogrodem Warszawa 109 2189—

Chrześcijańska Pracownia Kuśnierska

przyjmuje wszelkie roboty futer męskich, damskich i dziecięcych oraz omyślenie futer ul. P. Marji Nr. 57 m. 1 tamże biuro. 2188—

Do sprzedania

fortepian czarny, krótki i bufet s szafką ul. Cmentarna 23 2190—

Do wydzierżawienia 250 morg z budowlą i inwestarami zastawami tamże grunta są do parcelacji. Wiad. Kobiusto 45. u Truskowskiego 2192—

Potrzebny chłopiec do roznoszenia prenumeraty „Gońca Częst.”

Redaktor i Wydawca F. D. Wilkoszewski.

Odbite we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”